

Nr 629.

Av herrar **Nilsson** i Steneberg och **Olsson** i Rimforsa, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 71, angående åtgärder till sockerbetsodlingens uppehållande.*

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 71, till denna riksdag angående åtgärder till sockerbetsodlingens uppehållande redogör departementschefen för de förhandlingar som hållits mellan Svenska sockerfabriksaktiebolaget och Skånska betodlarnas centralförening, av vilken redogörelse framgår att sockerbolaget medgivit, att utöver de 500 har, som förra året ställdes till småbrukarnas förfogande för odling av sockerbetor, ytterligare 600 har kunna av småbrukarna disponeras för sådan odling. Vi uppskatta till fullo detta medgivande, men hade hoppats att rätt till tecknande av större areal medgivits dem, då säkert många som bo inom den så kallade sockerbeträjongen ej ens med denna utökning av arealen kunna få möjlighet att odla sockerbetor. Ännu orättvisare måste det kännas för den jordbrukaregrupp som bor inom betdistrikten, men på grund av att de äro brukare av mer än 10 har jord och ej förut odlat sockerbetor äro utestängda från all sockerbetsodling. Odlingen av sockerbetor, som med all rätt erhållit statsmakternas stöd, bör ej så helt monopoliseras att ej nya odlare, oberoende av jordarealens storlek, kunna få rätt, i den mån förutsättningarna därför finnas, att vara med om denna odling.

Man kan näppeligen avfärda deras krav med att hänvisa till att den som inte varit med om denna odling en viss tid tillbaka har ingen rätt att begära att nu få vara med. Innehavet av egendomarna växlar, yngre krafter ta vid då de gamla sluta. Jordens växtkraft ökar, och därmed öka också betingelserna för mera fordrande kulturväxters trivsel. De sista årens erfarenheter på betodlingens område ha till fullo bevisat, att jordbruken i utkanterna av betdistrikten givit såväl kvantitativt som kvalitativt fullt jämförbara skördar med medeltalet från jordbruken i centrum av betdistrikten. På de jordar där sockerbetor odlas vart tredje — fjärde eller femte år blir skörden mindre och sockerhalten minskas trots en i övrigt intensiv skötsel. Jorden blir "bettrött" och växtsjukdomar uppträda allt oftare.

Åtskilliga skäl synas därför tala för att de odlare som nu odla sockerbetor på mera än en femtedel av åkerarealen, själva i längden ha fördel av att avstå den en femtedel överstigande betarealen till sådana jordbrukare som, oberoende av egendomens storlek, förut icke kunnat lämnas tillfälle till sockerbetsodling. Om en sådan begränsning i de större egendomarnas betodling komme till stånd, skulle säkerligen småbrukarna kunna få större odling än de nu cirka 1,000 hektaren och ändå en icke ringa areal stå till förfogande för här ovan

omnämnda jordbrukare som nu äro alldeles uteslutna. För Ölands och Östergötlands del har enligt propositionen fördelningen av 300 har av den nytilldelade arealen för småbrukare medgivits kunna tilldelas dessa, oberoende av om totalarealen odlad jord över- eller understiger 10 hektar, och sålunda den princip vi syfta till i viss mån genomförts. Men uppenbart är, att en vidare begränsning i arealerna för hittillsvarande odlarna å de större egendomarna måste vidtagas, om en rättvisare fördelning av sockerbetsarealen hädanefter skall kunna uppnås.

På anförda skäl anse vi oss sålunda böra upprepa vår hemställan från föregående år och föreslå sålunda,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition måtte hemställa till regeringen att vid förhandlingarnas avslutande mellan staten och Svenska sockerfabriksaktiebolaget söka åstadkomma sådana förändringar i fördelningen av sockerbetsarealen att rätt till betodling måtte tillkomma ett större antal jordbrukare inom sockerbetsdistrikten som förut ej odlat sockerbetor, eller, om detta för året ej låter sig göra, hemställa, att Kungl. Maj:t till nästkommande år måtte föranstalta om utredning i här ovan berörda syfte och då för riksdagen framlägga det förslag som av utredningen kan föranledas.

Stockholm den 19 februari 1936.

Sven Olsson,
Rimforsa.

Alfr. Nilsson,
Steneberg.